

Langlopende Handelsovereenkomst tussen het Koninkrijk der Nederlanden, het Koninkrijk België en het Groothertogdom Luxemburg, enerzijds, en de Socialistische Republiek Roemenië, anderzijds, met Protocol; Brussel, 8 december 1970

BRIEF VAN DE MINISTER VAN
BUITENLANDSE ZAKEN

Nr. 1

's-Gravenhage, 8 oktober 1971.

Ter griffie van de Tweede Kamer der Staten-Generaal ontvangen: 19 oktober 1971.

De wens, dat deze overeenkomst aan de uitdrukkelijke goedkeuring van de Staten-Generaal zal worden onderworpen, kan door of namens de Kamer of door ten minste dertig leden der Kamer of door de Gevolmachtigd Minister van Suriname onderscheidenlijk de Nederlandse Antillen te kennen worden gegeven uiterlijk op 18 november 1971.

Ter voldoening aan het bepaalde in het tweede lid van artikel 60 en onder verwijzing naar het derde lid van artikel 61 van de Grondwet, alsook naar het eerste lid van artikel 24 van het Statuut voor het Koninkrijk der Nederlanden, de Raad van State van het Koninkrijk gehoord, heb ik de eer u hierbij de Franse tekst en de vertaling in het Nederlands over te leggen van de op 8 december 1970 te Brussel tot stand gekomen Langlopende Handelsovereenkomst tussen het Koninkrijk der Nederlanden, het Koninkrijk België en het Groothertogdom Luxemburg, enerzijds, en de Socialistische Republiek Roemenië, anderzijds, met Protocol (*Trb.* 1971, 76).

Een toelichtende nota bij deze overeenkomst gelieve u hiernaevens aan te treffen.

De goedkeuring wordt voor het gehele Koninkrijk gevraagd.

Aan de Gouverneurs van Suriname en de Nederlandse Antillen is verzocht hogergenoemde stukken op 19 oktober 1971 over te leggen aan de Staten van Suriname, onderscheidenlijk van de Nederlandse Antillen.

De Gevolmachtigde Ministers van Suriname en de Nederlandse Antillen zijn van deze overlegging in kennis gesteld.

De Minister van Buitenlandse Zaken a.i.,
BIESHEUVEL.

Toelichtende nota

Van 3 november tot en met 21 november 1969 zijn te Brussel tussen een Benelux- en een Roemeense delegatie handelsbesprekingen gevoerd ten einde voor de periode na 31 december 1969 een nieuwe langlopende handelsovereenkomst op te stellen ter vervanging van de oude overeenkomst d.d. 3 oktober 1968 (laatstelijk *Trb.* 1970, 26), die was gesloten voor de jaren 1967 t/m 1969. Voor de parlementaire goedkeuring van laatstgenoemde overeenkomst moge worden verwezen naar *Bijl. Hand.* II 69/70 en 70/71 - **10 370 (R 713)**; *Hand.* II, 70/71, blz. 3191-3195; *Bijl. Hand.* I, 70/71 - **10 370 (R 713)** (189 en 189a); *Hand.* I, 70/71, blz. 1057-1058.

De nieuwe, op 8 december 1970 te Brussel tot stand gekomen Overeenkomst (*Trb.* 1971, 76) wijkt ten opzichte van de overeenkomst van 1968 slechts op enkele punten af en wel ten aanzien van de bepalingen inzake economische, industriële en technische samenwerking (artikel IX), de looptijd, de verlengingsmogelijkheid en de revisieclausule (artikel XII).

In de overeenkomst van 1968 spreken de partijen reeds de wens uit de ontwikkelingen van de economische, industriële en technische samenwerking tussen de op hun onderscheidene grondgebieden gevestigde bedrijven te vergemakkelijken. Deze wens wordt thans in artikel IX herhaald. Nieuw is echter het tweede lid van dit artikel, waarin is overeengekomen elkander een zo gunstig mogelijke behandeling te verlenen bij de realis-

Aan
de Heer Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal

ring van samenwerkingscontracten in het kader van de bilaterale Nederlands-Roemeense overeenkomst inzake economische, industriële en technische samenwerking (laatstelijk *Trb.* 1968, 100) en de gelijksoortige Belgische (B.L.E.U.)-Roemeense samenwerkingsovereenkomst. Van Roemeense zijde had men in dit artikellid tot uitdrukking willen brengen dat uit samenwerkingscontracten verkregen produkten niet ten laste van de in de overeenkomst overeengekomen invoercontingenten zouden worden gebracht. De Benelux kon hiermee niet instemmen, aangezien dit een mogelijkheid zou openen tot ongelimiteerde importen in de Benelux van gecontingenteerde en potentieel marktgevoelige produkten. Artikel IX draagt derhalve het karakter van een compromis.

De looptijd van de nieuwe overeenkomst is vastgesteld op 5 jaar, te weten van 1 januari 1970 tot en met 31 december 1974. Dit geschiedde op Roemeens verzoek en naar analogie van eerder tot stand gekomen handelsakkoorden tussen Roemenië enerzijds en de Bondsrepubliek Duitsland, Frankrijk en Italië anderzijds. De duur van de overeenkomst is daarmede ook meer in overeenstemming met die van het Roemeense 5-jarenplan. De mogelijkheid de overeenkomst telkenmale voor de periode van één jaar te verlengen is daarentegen komen te vervallen.

Ook de revisieclausule, neergelegd in artikel XII, derde lid, is vergeleken met het akkoord van 1968 zo goed als ongewijzigd gebleven. De clausule is voor de Benelux-landen met name van belang in het geval dat herziening van bepaalde handelspolitieke verplichtingen in het kader van de E.E.G. vóór 31 december 1974 aanpassing van de onderhavige overeenkomst noodzakelijk maakt. De enige beperking gesteld aan onderhandelingen, welke tot herziening van de overeenkomst strekken, is, dat daarbij rekening zal dienen te worden gehouden met de fundamentele doelstellingen van de onderhavige overeenkomst. De mogelijkheid de overeenkomst als vervallen te beschouwen, indien de noodzakelijke herziening niet tot stand komt, blijft echter aanwezig.

Aan de onderhavige overeenkomst zijn in overeenstemming met Artikel I lijsten A en B toegevoegd, waarin voor 1970 de exportmogelijkheden voor gecontingenteerde produkten zijn vastgelegd. *Lijst B* representeert de in totaal mogelijke export van de Benelux-landen naar Roemenië, welke kan worden gewaardeerd op ca. B.frs. 1 700 mln. Ten opzichte van 1969 betekent dit een verruiming met ca. B.frs. 212 mln. De Benelux-desiderata, verhoging van de exportmogelijkheden met een bedrag van B.frs. 262 mln. en uitbreiding van de exportcontingenten voor landbouw- en industrieproducten bleken niet realiseerbaar, hetgeen geweten moet worden aan het feit, dat de Benelux-Roemeense handelsbalans zich ook in 1969 voor Roemenië verder ongunstig heeft ontwikkeld.

Lijst A geeft weer, wat Roemenië in 1970 kon invoeren in de Benelux-landen aan produkten, die om hun marktgevoelighed nog gecontingenteerd zijn. Gemeten naar de invoeren uit Roemenië over voorgaande jaren vindt in deze gecontingenteerde sector ongeveer 20 pct. van de totale Roemeense invoer plaats.

Van Roemeense zijde werd tijdens de onderhandelingen sterk aangedrongen op een aanzienlijke verhoging (met B.frs. 160 mln.) van deze Benelux-invoercontingenten, alsmede op een verdere liberalisering van de in deze sector voorkomende posten. Hieraan kon de Benelux niet ten volle tegemoet komen. Overeenstemming werd bereikt over een verhoging voor het jaar 1970 met B.frs. 102 mln. (tot ca. 561 mln.), voornamelijk voor benzine en stookolie (import uitsluitend voor de BLEU)

en, zoals neergelegd in de bij de overeenkomst gevoegde brieven, voor waiserijsprodukten, aluminium en zink, alsmede voor twee nieuwe contingenten (slachtschappen en flessen).

De aan het Protocol bij de onderhavige overeenkomst gehechte *lijst R* bevat ten slotte de produkten, die door Roemenië zonder kwantitatieve restricties in de Benelux-landen kunnen worden ingevoerd, ingevolge de van kracht zijnde autonome invoerliberalisatie. Deze lijst is ten opzichte van 1969 ongewijzigd gebleven.

Inmiddels is in het kader van de bij artikel VIII van de onderhavige overeenkomst ingestelde gemengde commissie overeenstemming bereikt over de samenstelling van de contingentenlijsten voor het jaar 1971. Een desbetreffend protocol zal binnenkort worden ondertekend en in het *Tractatenblad* gepubliceerd.

Als gevolg hiervan zijn de totale Benelux-exportmogelijkheden naar Roemenië, uitgedrukt in Belgische francs, gestegen met 110 mln. tot 1810 mln.

De invoer van Roemeense produkten, waarvoor de Benelux nog contingenten handhaaft is, eveneens in Belgische francs, voor 1971 gewaardeerd op ca. 561 mln., hetgeen ten opzichte van 1970 een verhoging betekent met ca. 54 mln. B.frs.

Het handelsverkeer tussen Roemenië en de Benelux-landen sedert 1963 toont het volgende beeld:

	Nederland		BLEU		(x f 1 mln.) Benelux	
	inv.	uitv.	inv.	uitv.	inv.	uitv.
1963	13,6	13,9	31	30,2	44,6	44,1
1964	16,3	17,8	25,3	22,8	41,6	40,6
1965	20,6	15,5	12,6	22,5	33,2	38
1966	25,3	21,7	18,4	26,6	43,7	48,3
1967	40,5	38,3	29,2	100,4	69,7	138,7
1968	38,2	88,7	26,9	71,4	65,1	160,1
1969	33,3	109,7	22,4	86,1	55,7	195,9
1970	52,3	78,5	29,1	86,6	81,4	165,1
1971 (6 mnd.)	32,2	46	20,1	33,2	52,3	79,2

Bij de parafering van de onderhavige overeenkomst zijn tussen de voorzitters der beide handelsdelegaties nog een aantal brieven gewisseld (rubriek J van *Trb.* 1971, 76). De in één dezer brieven opgenomen verklaring, dat de handelsovereenkomst tussen de BLEU en Roemenië van 28 augustus 1930 en een soortgelijke overeenkomst tussen Nederland en Roemenië van 29 augustus 1930 (*Stb.* 1930, 394) nog van kracht zijn, moet in verband worden gebracht met het in die overeenkomsten neergelegde beginsel van de meestbegunstigde natie.

Wat het Koninkrijk der Nederlanden betreft zal de overeenkomst voor het gehele Koninkrijk gelden.

De Minister van Economische Zaken,

H. LANGMAN.

De Staatssecretaris van Buitenlandse Zaken,

WESTERTERP.